

A középszintű érettségi vizsga tantárgyankénti témakörei

1. Magyar nyelv

1. témakör: **Kommunikáció (2-4)**

- 1.1. A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak megértése, bizonyítása beszédhelyzetek segítségével
- 1.2. A közlésfolyamat nem nyelvi kifejezőeszközeinek szerepe a mindennapi kommunikációban
- 1.3. Kommunikációs zavar, manipuláció, elvárás, megfelelés

2. témakör: **A magyar nyelv története (2-4)**

- 2.1. A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bemutatása
- 2.2. A nyelvtörténet forrásai: kéziratos és nyomtatott nyelvemlékek
- 2.3. A magyar szókészlet rétegei

3. témakör: **Ember és nyelvhasználat (2-4)**

- 3.1. Az e-kommunikáció jelenségei és nyelvi jellemzői
- 3.2. A főbb nyelvváltozatok
- 3.3. A határon túli magyarok nyelvhasználata

4. témakör: **A nyelvi szintek (2-4)**

- 4.1. A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése
- 4.2. Az egyszerű mondat, a mondatrészek

5. témakör: **A szöveg (2-4)**

- 5.1. A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei.
- 5.2. Intertextualitás jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben
- 5.3. A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok

6. témakör: **A retorika alapjai (2-4)**

- 6.1. A kulturált véleménynyilvánítás és vita gyakorlata
- 6.2. A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig
- 6.3. Az összefoglalás funkciója és típusai

7. témakör: **Stílus és jelentés (2-4)**

- 7.1. A társalgási stílus ismérvei, minősége
- 7.2. A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése, felismerése, hatásának elemzése
- 7.3. Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben

2. Irodalom

1. témakör: Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők (6)

- 1.1. Petőfi Sándor Az apostol című alkotása
- 1.2. Arany János balladaköltészete
- 1.3. Ady Endre szerelmi költészete
- 1.4. Babits Mihály prófétai szerepvállalása
- 1.5. Kosztolányi Dezső: Édes Anna, egy lélektani regény jellemzői
- 1.6. József Attila tájköltészete

2. témakör: Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők (6)

- 2.1. Csokonai Vitéz Mihály költészetének stílus- és műfajbeli gazdagsága
- 2.2. Kölcsey hazafias költészete
- 2.3. Jókai Mór Az arany ember című regénye
- 2.4. Az emberi sors művészi ábrázolása egy Móricz-novellában
- 2.5. Radnóti Miklós eclogái
- 2.6. Örkény István - A groteszk világlátás bemutatása Örkény István néhány egyperces novellájának értelmezésével

3. témakör: Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők (1)

- 3.1. A műfajok és költői formák változatossága Varró Dániel Szívdesszert című kötetében

4. témakör: Művek a világirodalomból (3)

- 4.1. A példázat műfaja az Újszövetség evangéliumaiban
- 4.2. Balzac Goriot apó című regénye
- 4.3. Ibsen A vadkacsa című műve

5. témakör: Színház és dráma (2)

- 5.1. Madách Imre: Az ember tragédiája
- 5.2. William Shakespeare Romeo és Júlia című tragédiája

6. témakör: Az irodalom határterületei (1)

- 6.1. Irodalmi mű filmi adaptációja. Szabó Magda Az ajtó

7. témakör: Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom (1)

- 7.1. Szeged jelentősebb kulturális intézményeinek, rendezvényeinek bemutatása

3. Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek

1. A honfoglalás és a kalandozások
2. IV. Béla és a tatárjárás
3. Károly Róbert
4. Hunyadi János
5. Reformáció
6. Magyarország három részre szakadása
7. A felvilágosodás eszméi és az USA első alkotmánya
8. A nagy földrajzi felfedezések és a tőkés termelés feltételeinek a kialakulása
9. Az ipari forradalom és a modern ipari munkásság kialakulása
10. Az 1929-1933-as világgazdasági válság
11. A felvilágosult abszolútizmus Magyarországon
12. Széchenyi István
13. Az 1848-as „áprilisi törvények”
14. A kiegyezéshez vezető út és a kiegyezés
15. A sztálini diktatúra
16. A nemzetiszocializmus
17. A trianoni béke
18. Magyarország bekapcsolódása és részvétele a II. világháborúban
19. A hidegháború
20. A Rákosi-rendszer
21. A Kádár-rendszer

4. Matematika

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- Halmazok, számosság, részhalmaz
- Halmazműveletek
- Számhalmazok
- Kombinatorika
- Gráfok

Számelmélet, algebra

- Számelméleti alapismeretek
- Osztathósági szabályok, egyszerű osztathósági feladatok
- Hatványozás
- Gyökvonás
- Logaritmus
- Polinomok, algebrai kifejezések, nevezetes azonosságok
- Arányosságok, százalékszámítás

- Egyenletek, egyenletrendszerek (elsőfokú, másodfokú, négyzetgyökös), egyenlőtlenségek

- Exponenciális, logaritmikus egyenletek
- Középértékek (számtani, mértani közép)

Függvények, az analízis elemei

- Függvények, alapfogalmak
- Lineáris fv., fordított arányosság fv. , másodfokú fv. , abszolútérték fv. , exp., log. fv
- Trigonometrikus függvények
- Függvények jellemzése
- Nevezetes sorozatok, (számtani, mértani sorozat). Kamatos kamatszámítás

Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- Geometriai alapfogalmak, nevezetes ponthalmazok, egybevágósági transzformációk
- Hasonlóság fogalma, hasonlósági transzformációk

- Háromszögek (nevezetes pontok, vonalak). Pitagorasz tétele és megfordítása . Magasságtétel, befogótétel.

- Négyszögek fajtái, tulajdonságai., húrnégyszög. érintőnégyyszög.
- Kör és részei. Thalész tétele, alkalmazása.
- Vektorok (alapfogalmak) . Műveletek. Koordináták.

- Trigonometria (hegyesszögek szögfüggvényei, nevezetes szögek szögfüggvényei, általánosítás, szinusztétel, koszinusztétel)

- Koordinátageometria: Két pontot összekötő vektor koordinátái, két pont távolsága, felezőpont,
- Harmadolópont koordinátái, háromszög súlypontja, egyenes egyenletei, párhuzamosság, merőlegesség.
- Kör egyenlete. Kör, egyenes metszéspontja. Kör adott pontjába érintő egyenlete
- Kerület-, területszámítás (háromszög, nevezetes négyszögek. kör és részei)
- Felszín-, térfogatszámítás. (hasáb, körhenger, gúla, forgáskúp, gömb)

Valószínűségszámítás, statisztika

- Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, ábrázolása.
- Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók.
- Valószínűségszámítás elemei. Klasszikus modell ismerete.

5. Idegen nyelv (angol és német)

Az érettségi vizsga tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik, azaz a feladatok minden vizsgarészben tematikusan ezekre épülnek. Ez a lista az érettségi vizsga általános követelményeiben felsorolt témakörök részletes kifejtése közép szintre. A lista nem tartalmaz külön országismereti témakört, mert ennek elemei a többi témakörben előfordulnak.

Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- Személyes tervek

Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Konfliktusok
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben

- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás, éghajlat, globális kihívások

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás, szerepe, fontossága
- Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás, szakmai gyakorlat
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Életünk és a stressz
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Ételrendelés telefonon és interneten.
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)
- Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.)

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
- Kulturális események, a művészetek szerepe a mindennapokban
- Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés

- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben
- Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában

Gazdaság

- Családi gazdálkodás
- A pénz szerepe a mindennapokban - Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)
- Üzleti világ, fogyasztás, reklámok
- Pénzkezelés a célnyelvi országokban

7. Testnevelés

Elméleti ismeretek

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek.

- Az ókori és az újkori olimpiai játékok kialakulása, története; kiemelkedő események;
- olimpiai zászló, szimbólum, jelszó, embléma, olimpiai láng;
- magyarok az olimpiai versenyeken, magyar olimpiai bajnokok;
- magyar sikersportágak;
- paralimpiai játékok.

2. A harmonikus testi fejlődés

A testi fejlődés rövid jellemzése általános és középiskolás korban (magasság, testsúly, mozgásos cselekvések)

3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében

- Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben.
- Az egészséges életmód összetevőinek értelmezése: rendszeres testedzés, optimális testsúly, aktív pihenés, testi higiénia, lelki egyensúly, a szabadidő hasznos eltöltése, egészségkárosító szokások (alkohol, dohányzás, drog) hatásai és megelőzésük.
- A testmozgás szerepe az érzelem- és feszültség szabályozásban, stresszkezelésben (mentális egészség).

4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben

- A motoros képességek értelmezése, fejlesztési lehetőségei.
- A pulzus fogalma, típusai, mérési lehetőségei, összefüggése az intenzitással.
- Az erőfejlesztés szabályai.

5. Gimnasztikai ismeretek

- A bemelegítés szerepe és kritériumai.
- A rendgyakorlatok szerepe a testnevelés órákon.
- Gyakorlatok javaslata a testtartás javítására és a különböző kondicionális képességek fejlesztésére.
- Nyújtó, lazító és erősítő hatású gyakorlatok.
- Légzőgyakorlatok.

6. Atlétika

A tanult atlétikai futó, ugró és dobó versenyszámok ismerete és végrehajtásuk lényege.

7. Torna

- A női és férfi tornaszerek és az azokon végrehajtható alapelemek ismertetése.

- A legfontosabb baleset-megelőző eljárások.
- Segítségadás gyakorlásnál.

8. Zenés-táncos mozgásformák

A zenés-táncos mozgásformák egyikének ismertetése (pl. ritmikus sportgimnasztika, aerobik, néptánc stb.)

9. Küzdősportok, önvédelem

2-2 páros és 1-1 csapat küzdőjáték ismertetése.

Egy küzdősport bemutatása, alapvető szabályainak ismertetése.

Küzdőjátékok. Alapvető esések, gurulások, tompítások jellemzése.

10. Úszás

Az úszás jelentősége az ember életében, szerepe az egészségtudatos, aktív életvitelben.

Egy úszásnem ismertetése.

Az úszás higiénijának ismerete.

11. Testnevelési és sportjátékok

- Labdaérintéssel, -vezetéssel, -átadással, célfelületre történő továbbítással és az összjátékkal kapcsolatos három testnevelési játék ismertetése.

- Egy választott sportjáték alapvető szabályainak (pályaméret, játékosok száma, időszabályok, eredményszámítás, a labdavezetésre, a támadásra és védekezésre vonatkozó szabályok), valamint alapvető technikai, taktikai elemeinek bemutatása.

- Személyes és társas folyamatok a játéktevékenységben (asszertivitás, sikerorientáltság, kooperáció).

12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

Egy választott, alternatív, szabadidős, természetben űzhető sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés, görkorcsolya stb.)

Alapvető ismeretek a táborozások előnyeiről.

Gyakorlati ismeretek

- Testi képességek
- Gimnasztika
- Atlétika
  - o futások
  - o ugrások
  - o dobások
- Torna-
  - o talajtorna
  - o szekrényugrás
  - o gyűrű
  - o korlát
  - o gerenda
- Úszás
- Testnevelés és sportjátékok –

- o kézilabda
- o kosárlabda
- o labdarúgás
- o röplabda

7. Informatika

A kommunikáció általános modellje. Az információ és adat fogalma, mennyiségi jellemzése. A kommunikáció folyamata, formái. A kommunikáció jellemző technikai eszközei.

- ✓ Gyakorlati példák a kommunikációs modellre; a példák és a modell megfeleltetése; a modellben található fogalmak értelmezése konkrét példán keresztül.
- ✓ A kód, mint az információ közvetítés eszköze. Példák a sokféle kommunikációs csatornára. Redundancia az információ továbbításában, a redundancia hasznos és hátrányos előfordulásai.
- ✓ A mai kommunikációs technológiák és eszközök jellemzése, és ezek illeszkedése a kommunikációs modellbe. Az elektronikus kommunikáció és eszközei.
- ✓ A kommunikációs eszközök hatása mindennapi életünkre és az információszerzésre.

Informatika és etika, jogi ismeretek. Helyi és távhálózatok netikettje. A vírusokkal kapcsolatos etikai és jogi kérdések. Szoftverek jogtisztasága.

- ✓ Az információs és kommunikációs eszközök hatása a társadalomra. A helyi hálózatok és az internet hatása a társadalomra. Az eszközök használatának fizikai és pszichés veszélyei, és túlzott használatuk hatásai. A hálózati szolgáltatások igénybevételének feltételei és szabályai. Etikett és netikett a hálózati munka során.
- ✓ Az információ értéke és hitelessége. Az álinformációk (pl. hoax) célja, felismerése, kártékony hatása és kezelése. Az információszerzés és a publikálás legális és illegális formái. A hálózatok és a számítógépek, illetve az információ (adat) védelme, biztonsági kérdések. A számítógépet és az információt veszélyeztető tényezők, támadási lehetőségek és védekezés azok ellen. Hardverhibából adódó veszélyek.
- ✓ Redundancia az információ tárolásában.
- ✓ A számítógépes vírusok fogalma, meghatározása és jellegzetes tulajdonságaik. A számítógép működésében bekövetkező változások, amelyek alapján vírustámadásra lehet gyanakodni. A vírusok történeti fejlődésének néhány példája. A vírusok fajtái, kifejtett hatásuk, terjedési módjuk, védekezési módszerek és eszközök. Néhány „hírhedt” vírus kártévő hatásának ismerete. A vírusok elleni védekezés módszerei. Példák a víruskereső és vírusirtó programokra. (Víruspajzs, vírusdefiníciós adatbázis fogalma.)
- ✓ Jogi kérdések az informatikában. Jogi szempontból védendő adatok, a védelem okai. Az adatvédelem kérdései, jogi szabályozások (adatvédelmi törvény, direkt marketing, elektronikus kereskedelem). Az adatok védelme az interneten. A szerzői jog és az informatika. A szoftver fogalma és csoportosítása felhasználói szerződés (licenelési módok) szerint. A freeware, shareware, üzleti és egyéb szoftverváltozatok jellemzői. A szoftverek védelme (technikai védelem, jogi védelem)

A számítógép felépítése és működése. A Neumann-elvek alapján működő számítógépek általános felépítésének – fő részek, kapcsolatok – ismertetése.

A számítógépek osztályozásának és csoportosításának lehetőségei. Szuperszámítógépek, mainframe számítógépek, kisszámítógépek, mikroszámítógépek. Feldolgozási sebesség, tárkapacitás, szóhossz, csatlakoztatható perifériák, adatátviteli sebesség.

A mai személyi számítógépek részei az egyes részek funkciói. A személyi számítógép fő részeinek és legfontosabb jellemzőinek bemutatása: CPU, memória, buszrendszer, interfészek.

A perifériák jelentősége, csoportosítása (bemeneti és kimeneti eszközök). A manapság használatos perifériák besorolása az egyes csoportokba. A főbb perifériák bemutatása és jellemző paraméterértékei: monitor, nyomtató, háttértárak, egér, billentyűzet.

A ma jellemzően használatos monitorfajták és ezek működési elve. A monitorokkal kapcsolatos fogalmak: felbontás, képátló, képpont. A monitortípusok összehasonlítása a felhasználási terület szempontjából. Az érintőképernyő szerepe, felhasználási területei.

A ma jellemzően használatos nyomtatási technológiák jellemzői. A nyomtatók működési elve (tintasugaras, lézer). A nyomtatókkal és a nyomtatással kapcsolatos fogalmak. A nyomtatók összehasonlítása a felhasználási területük szempontjából. A ma jellemzően használatos háttértárak. A technológiák ismertetése (mágneses elvű, optikai, memória alapú). Az egyes eszközök felépítése, működése. Az adatok tárolásának fizikai megvalósítása.

A számítógép részeinek és a perifériáinak fizikai karbantartása (tisztítása, szállítása, tárolása).

A személyi számítógépek részeinek összekapcsolása, a perifériák csatlakoztatási lehetőségei.

A számítógépes munkavégzés, valamint a fizikai- és mentális egészség védelme. A számítógépes munkavégzéshez kapcsolódó munkavédelmi ismeretek. A számítógép és a perifériák ergonómiai jellemzői. Az egészséges számítógépes munkakörnyezet kialakításának szempontjai.

A hálózatok kialakításának jelentősége. A számítógépes hálózat jellemzői.

- ✓ A számítógépes hálózat fogalma, csoportosítása kiterjedés szerint.
- ✓ Hálózati topológiák.
- ✓ A hálózati kialakításhoz szükséges eszközök, ezek jellemzői (hálózati közeg, hálózati kártya, kapcsolók, útválasztók, jelerősítők).
- ✓ Hálózati protokollok.
- ✓ Felhasználói jogok a hálózatban.
- ✓ A számítógépes hálózatok működéséhez szükséges szoftverek. A szerver operációs rendszerének jellemző többletfunkciói.
- ✓ A hálózati kommunikáció logikai felépítése (a szerver-kliens és az egyenrangú hálózatok).
- ✓ A helyi hálózatokhoz kapcsolódás feltételei és megvalósítása.
- ✓ A hálózati szolgáltatások elérésének módjai, az eszközhasználat feltételei.
- ✓ A felhasználók azonosítása, jogosultságok kezelése.

Az Internet. Az Internet kialakulása. Csatlakozás az Internethez, fontosabb szolgáltatásai.

- ✓ Az internetes szolgáltatások és ezek jellemzői.
- ✓ Az internetes szolgáltatások használatának, használatba vételének szabályai.
- ✓ Példák interneten keresztül igénybe vehető szolgáltatásokra.

Tájékozódás az Interneten. Keresési módszerek (kulcsszavas és tematikus keresés, egyszerű és összetett keresés). Egy böngésző program részletes bemutatása.

- ✓ Az URL fogalma, felépítése, részei.

- ✓ Egy böngészőprogram használatának ismerete. A böngészőprogram használatával kapcsolatos fogalmak ismerete (kezdőoldal, cache, cookie). Webcím szerkezete. Navigálás a különböző weboldalakon, a sűrűn látogatott oldalak címének rögzítése, képek megjelenítése, weboldal mentése. A weboldal nyomtatása. A böngészés tipikus hibaüzenetei, ezek oka és a hiba kezelésének lehetőségei.
- ✓ Információ keresése az interneten.
- ✓ A tematikus és a kulcsszavas keresés működésének ismertetése. A kétfajta keresési módszer alkalmazási területei és összehasonlítása. Tematikus és kulcsszavas keresőrendszerek ismerete, használata információkeresésre.
- ✓ Keresési feltételek megadása (egyszerű és összetett). A keresési feltételek szűkítése, speciális keresők. A keresés eredményének kiértékelése. A keresési feladatok megoldása. A találatok értékelése hitelesség és megbízhatóság szempontjából.
- ✓ A távoli on-line adatbázisok használatának feltételei. Keresés az adatbázis adatai között.

Elektronikus levelezés-levelező listák. Beállítások a az elektronikus levelek fogadásához. Levelezőlisták feladatai, használata, fel- és lejelentkezés. Egy levelezőprogram részletes bemutatása.

- ✓ Az elektronikus levelezés folyamatának ismerete. A felhasználók azonosítása. A különböző levelezőprogramok közös és néhány egyedi jellemzője.
- ✓ Egy levelezési rendszer használatának ismerete. A levelezéssel kapcsolatos funkciók (írás, fogadás, válasz, továbbküldés, törlés, nyomtatás). A beérkezett levelek kezelése.
- ✓ Az elektronikus levél felépítése, az egyes részek funkciója. Állományok kezelése az elektronikus levelezésben (csatolás, csatolt állomány mentése).
- ✓ Az e-mail cím szerkezete. A levélküldés tipikus hibaüzenetei, ezek jelentése és a problémák kezelése.
- ✓ Állományátvitel lehetőségei az interneten. A fájlátvitel lehetőségei és korlátai e-mail segítségével. Felhő alapú fájlátvitel.

A szoftverek. A szoftver fogalmának meghatározása, csoportosítása rendeltetésük szerint. Ismertesse az operációs rendszer meghatározását, fő részeit, legfontosabb feladatait!

- ✓ A szoftverek telepítése, beállítása, eltávolítása. Szoftverek futtatása és leállítása, memória felszabadításának kérdései.
- ✓ Az operációs rendszer fogalma, feladata, fajtái. Az operációs rendszer működési struktúrája (rendszermag, indítófájl, külső és belső parancsok rendszere, opcionális kiegészítések). Az operációs rendszer feladatából következő jellemző működési területek (memóriakezelés, folyamatvezérlés, megszakítás-kezelés, kommunikáció a perifériákkal). Több feladat párhuzamos végzésének szervezése.
- ✓ Az operációs rendszer betöltődésének folyamata. A számítógép kikapcsolásának módjai, az operációs rendszer feladatai a kikapcsolás során. Az operációs rendszerek tipikus hibaüzenetei, hibajelenségei, ezek elhárítási módja.

A tanult operációs rendszer lemezkarbantartó feladatai, könyvtárrendszerének felépítése! Az állomány (fájl) fogalma, típusai. Az operációs rendszer fontosabb objektumai (fájl, mappa) végezhető műveletei!

- ✓ Az operációs rendszerek által használt állományszervezési, -nyilvántartási módszerek. A könyvtárszerkezet felépítésének ismerete. A könyvtárakról tárolt tulajdonságok.
- ✓ A könyvtárműveletek: létrehozás, törlés, másolás, áthelyezés, átnevezés, listázás, könyvtárváltás.

✓ Az állományok típusai. Az állományok elnevezésének formai követelményei, rendszerfüggő szintaktikai megkötések. Az állományokról tárolt tulajdonságok. Az állományok társítása. Az elérési útvonal megadásának formái.

✓ Az állományokkal végzett műveletek ismerete (létrehozás, másolás, áthelyezés, törlés, mentés, nyomtatás, megnyitás). Az állományokkal végzett műveletek fizikai megvalósítása. Keresés háttértárakon, a keresési feltételek (helyettesítő karakterek használata).

A számítógépvírus fogalma, típusai, leggyakoribb vírusok terjedési módjai. Melyek a védekezés eszközei, módszerei? Ismertesse egy általános víruskezelő program használatának lépéseit!

✓ Vírusirtó program használatának ismerete. Vírusellenőrzés a háttértárakon és a memóriában.

✓ A vírusvédelem kialakítása a számítógépen. Aktív vírusvédelem. A vírusvédelem gyenge pontjai, hiányosságai (pl. emberi tényező).

Az archiválás fogalma. Az állományok tömörítésének célja és módszerei! Tömörítő programokat, milyen típusú állományokat hozhat ezekkel létre? A tömörítés és kicsomagolás lépései egy ismert tömörítő program segítségével!

✓ A tömörítés lényege és elve. Tömörítési módszerek (veszteséges és veszteségmentes). A kép, a hang, a video és egyéb állományok tömörítésének jellemzői. Általános tömörítő programok működésének ismerete. Az állományok és a könyvtárak tömörítésének és kicsomagolásának megvalósítása.

✓ Az operációs rendszerek segédprogramjai (fájlkezelés, archiválás, vírusvédelem, tűzfal, multimédia stb.). A segédprogramok létjogosultsága, szolgáltatásai, jellemzői. Néhány segédprogram bemutatása.

✓ Az adatok védelme a jogosulatlan hozzáféréstől, az operációs rendszerek beépített lehetőségei (hozzáférés vezérlése: felhasználónév, jelszó; adattitkosítás).

Irodai programcsomagok használata.

A könyvtárak fogalma, típusai. A könyvtári rend (olvasóterem, szabadpolcos rendszer, multimédia övezet, helyben használható és kölcsönözhető könyvtári állomány). Ismertesse a legfontosabb könyvtári szolgáltatásokat.

✓ A könyvtár egyetemes és hazai fejlődéstörténetének rövid áttekintése. A magyar könyvtári rendszer felépítésének ismertetése. A könyvtártípusok elkülönítésének elvei: a gyűjtő- és felhasználói kör fogalma. A különböző könyvtártípusok összehasonlítása szolgáltatásaik, gyűjtőkörük és felhasználói körük alapján. Az Egyetemes Tizedes Osztályozás szerepe a könyvtári rend kialakításában.

✓ A könyvtár és a médiatár fogalma és összehasonlítása.

✓ A könyvtári szolgáltatások rendszerének ismertetése. A könyvtárakkal kapcsolatos szabályzatok: a kölcsönzési rend és a használati szabályzat tartalma.

✓ A könyvtárközi kölcsönzés fogalma. Az Országos Dokumentumellátási Rendszer.

✓ A közművelődési könyvtárak feladatrendszerének ismertetése. A közművelődési és iskolai könyvtár összehasonlítása. A szakkönyvtárak sajátosságainak ismertetése. Egyéb tájékoztató intézmények, információs központok, a kulturális intézmények (levéltárak, múzeumok, kiállítótermek) információszerzésben betöltött szerepének vázolása.

✓ A nemzeti könyvtár fogalmának meghatározása. Az Országos Széchényi Könyvtár szerepe a magyar könyvtári rendszerben. A könyvtár létrejöttének, rövid történetének ismertetése. Az Országos Széchényi Könyvtár gyűjtőszolgáltatásainak rendszere.

✓ Hagyományos könyvtárak az Interneten és a Digitális könyvtárak sajátosságainak bemutatása. Hasonlóságok és különbségek.

Dokumentumtípusok és tájékoztató eszközök a könyvtárban. Nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok, illetve adathordozók (audio és film kazetta, dia, CD, DVD, mágneslemez). Katalógusok, adatbázisok, közhasznú információs források (telefonkönyv, menetrend, térkép, stb.).

✓ Keresési stratégiák a könyvtári katalógusban és elektronikus könyvtárban. A keresés algoritmusai. Az egy- és többlépcsős keresés. A keresőfelület használata.

✓ A tájékoztató eszközök típusai. A bibliográfia fogalma. A bibliográfia típusai a tartalom, a feltárás mélysége és a megtalálás módja szerint. A retrospektív és a kurrens bibliográfia fogalmának értelmezése. A Magyar Nemzeti Bibliográfia. A bibliográfiai leírás legfontosabb elemeinek ismertetése a főbb dokumentumtípusok esetében. Tájékoztató jegyzékek (referáló folyóirat, könyv- és egyéb dokumentumok ajánlásai).

✓ A katalógus fogalma. A katalógus kialakulásának főbb állomásai. A katalóguscédula és a bibliográfiai tétel összehasonlítása. Főbb katalógustípusok elrendezési elvei. A tárgyszókatalógus. Az Egyetemes Tizedes Osztályozás szerepe a szakkatalógus rendszerében.

✓ A számítógépes katalógusok, mint tájékoztató eszközök. A számítógépes katalógusok felépítésének szerkezeti sajátosságai. Néhány számítógépes katalógus ismerete (például: Szirén, Kistéka, MOKKA).

9. Földrajz

Térképi ismeretek

- Tájékozódás a térképen és a térképpel
- Távérzékelés és térinformatika

Kozmikus környezetünk

- A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem
- A Nap és kísérői
- A Föld és mozgásai
- Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében

Geoszférák földrajza

- A Földtörténet
- A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
- A kőzetlemezek és mozgásaik következményei
- A hegységképződés
- A kőzetburok (litoszféra) építőkövei, ásványkincsek
- A Föld nagyszerkezeti egységei
- A földfelszín formálódása
- A talaj
- A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete
- A levegő felmelegedése
- A levegő mozgása
- Felhő- és csapadékképződés
- Az időjárás és az éghajlat
- A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége
- A légszennyezés következményei
- A vízburok kialakulása és tagolása, tulajdonságai és mozgásai
- A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk
- A felszín alatti vizek
- A víz és a jég felszínformáló munkája
- A karsztosodás
- A vízburok mint gazdasági erőforrás
- A geoszférák kölcsönhatásai

A földrajzi övezetesség

- A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
- A vízszintes földrajzi övezetesség
- A forró övezet
- Mérsékelt övezet
- Meleg mérsékelt öv
- Valódi mérsékelt öv
- Hideg mérsékelt öv
- A hideg övezet
- A függőleges földrajzi övezetesség

Társadalmi folyamatok a 21. század elején

- A népesség földrajzi jellemzői
- Településtípusok, urbanizáció

A világgazdaság jellemző folyamatai

- A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
- Integrációs folyamatok
- A globalizáció
- A monetáris világ

Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

- A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
- Magyarország természeti adottságai
- Magyarország társadalmi jellemzői
- A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- A természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- Magyarország környezeti állapota
- Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei

Európában

- Európa általános természetföldrajzi képe
- Európa általános társadalomföldrajzi képe
- Az Európai Unió
- Az Európai Unió magterületei
- Fejlett gazdaságú országok Európa közepén
- A gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái
- Kelet-, Közép- és Délkelet-Európa rendszerváltó országai
- Kelet-Európa

Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői

- A kontinensek általános természet- és társadalom-földrajzi képe
- Ázsia általános földrajzi jellemzői
- Ázsia országai
- Ausztrália és Óceánia földrajza
- A sarkvidék földrajza
- Afrika általános földrajzi jellemzői
- Afrika regionális földrajza
- Amerika általános földrajza
- Amerika regionális földrajza

Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

- A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
- A demográfiai és urbanizációs válság
- Élelmezési válság
- A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- A környezet- és a természetvédelem feladatai

10. TURISZTIKAI ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

1. Turizmusföldrajz

Magyarország általános idegenforgalmi-természeti adottságai.
Magyarország kulturális hagyományai és kultúrtörténeti értékei.
Magyarország világörökségi helyszíneinek ismerete.
A közlekedés szerepe a turizmusban.
Magyarország turisztikai régióinak tipikus kínálati elemei.
Topográfiai ismeretek alkalmazása.

2. Kultúr- és vallástörténet

A hazánkban jelen lévő jelentősebb vallási közösségek - turisztikai szempontból fontos - sajátosságai.
A művészettörténeti korszakok ismerete.

3. Vendégfogadás

A hazai vendéglátás piacának jellemzői.
A magyar gasztronómia sajátosságai, hungarikumok és azok bemutatása. Gasztronómiai rendezvények.
A hazai borvidékek kínálata és ezek turisztikai jelentősége.
Az étel-, italismeret legfontosabb jellemzői.
Szálláshelyek fogalma, fajtái, típusai, jellemzői.
A szálláshelyek minősítési rendszere.
A szálláshelyek tárgyi és személyi feltételei.
Szállodai tevékenységek, a vendégfogadás folyamata.

4. Üzleti protokoll

A társalgási protokoll szabályai és ezek alkalmazása a különböző partnerekkel történő kapcsolattartás során.
Az interperszonális kommunikáció.
Konfliktuskezelési technikák.
Hivatalos levél írása és az infokommunikációs eszközök használata.
A különböző protokollrendezvények és a vendégfogadás általános szabályai.

5. Turizmus rendszere

A hazai és nemzetközi turizmus története, jelentősége.
A turisztikai alapfogalmak ismerete.
A turisztikai piac alapkategóriái, szereplői és azok sajátosságai.
Kapcsolatrendszer kiépítése a turisztikai szolgáltatókkal és a szakmai szervezetekkel.

6. Marketing

A vállalkozások marketing tevékenységének célja, feladatai és eszközei.
A turizmus marketing sajátosságai, jellemző piackutatási módszerei és piacbefolyásolási eszközrendszere.
A piacszegmentálás főbb szabályai.
A marketing-mix eszközei, felhasználásuk jellemzői.
Az ügyviteli folyamatok és tevékenységek fajtái, dokumentumai.
Egyszerűbb adatgyűjtési, adatszolgáltatási és adatellenőrzési feladatok elvégzése.
A pénzügyi tranzakciók alapfogalmai, fajtái, bizonylatai.

7. Infokommunikációs gyakorlat a turizmusban

Az ügyviteli munkafolyamatokhoz kapcsolódó informatikai programok alkalmazása.

Internetes helyfoglalási rendszerek ismerete.

Prezentációs technikák használata.